

KOMISIJOS KOMUNIKATAS**Penktasis laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimas ir Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui priedo pakeitimas**

(2021/C 34/06)

1. ĮVADAS

1. 2020 m. kovo 19 d. Komisija priėmė komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ ⁽¹⁾ (toliau – laikinoji sistema). 2020 m. balandžio 3 d. ji priėmė pirmąjį pakeitimą, kuriuo siekiama, kad teikiama pagalba padėtų paspartinti kovai su COVID-19 reikalingų produktų mokslinius tyrimus, bandymus ir gamybą, apsaugoti darbo vietas ir toliau remti ekonomiką dabartinės krizės metu ⁽²⁾. 2020 m. gegužės 8 d. ji priėmė antrąjį pakeitimą, kad sudarytų dar palankesnes galimybes nuo krizės nukentėjusioms įmonėms gauti kapitalo ir užtikrintų jų likvidumą ⁽³⁾. 2020 m. birželio 29 d. ji priėmė trečiąjį pakeitimą, kuriuo siekiama toliau remti labai mažas, mažasias įmones ir veiklą pradedančias įmones ir skatinti privačias investicijas ⁽⁴⁾. 2020 m. spalio 13 d. ji priėmė ketvirtąjį pakeitimą, kuriuo pratęstas laikinosios sistemos galiojimas ir sudarytos sąlygos naudoti pagalbą nuo krizės nukentėjusių įmonių pastoviųjų išlaidų daliai padengti ⁽⁵⁾.
2. Laikinoji sistema siekiama užtikrinti tinkamą į ją įtrauktų pagalbos priemonių teigiamo poveikio padedant įmonėms ir bet kokio galimo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vidaus rinkoje pusiausvyrą. Tikslingai ir proporcingai taikant ES valstybės pagalbos kontrolę užtikrinama, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms COVID-19 protrūkio metu ir kartu būtų ribojamas netinkamas vidaus rinkos iškraipymas, išlaikomas vidaus rinkos vientisumas ir užtikrinamos vienodos sąlygos. Tai padės išlaikyti ekonominės veiklos tęstinumą COVID-19 protrūkio metu ir suteiks ekonomikai tvirtą pagrindą atsigauti po krizės, turint omenyje, kad svarbu siekti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, remiantis ES teise ir Sąjungos tikslais.
3. Šio komunikato tikslas – laikinojoje sistemoje nustatytų priemonių taikymą pratęsti iki 2021 m. gruodžio 31 d.; patikslinti tam tikrų priemonių viršutines ribas, kad būtų atsižvelgta į ilgalaikį dabartinės krizės ekonominį poveikį, ir patikslinti ir iš dalies pakeisti tam tikrų laikinų valstybės pagalbos priemonių, kurias Komisija laiko suderinamomis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktą, taikymo sąlygas atsižvelgiant į COVID-19 protrūkį. Šiuo komunikatu taip pat siekiama iš dalies pakeisti Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui (toliau – TEKD komunikatas) priede pateiktą parduotinos rizikos šalių sąrašą ⁽⁶⁾.
4. Pirma, Komisija primena, kad laikinoji sistema turėjo baigti galioti 2021 m. birželio 30 d., išskyrus 3.11 skirsnį, kuris baigtų galioti 2021 m. rugsėjo 30 d. Laikinojoje sistemoje taip pat buvo numatyta, kad vadovaudamasi svarbiais konkurencijos ar ekonominiais sumetimais Komisija iki 2021 m. birželio 30 d. peržiūrės tą sistemą.
5. Atsižvelgdama į tai, Komisija įvertino toliau išliekantį pagal laikinąją sistemą teikiamos pagalbos poreikį, siekdama nuspręsti, ar būtina ją išlaikyti po 2021 m. birželio 30 d. Visų pirma, Komisija atsižvelgė į šiuos veiksnius: viena vertus, į ekonominės padėties raidą išskirtinėmis aplinkybėmis, susidariusiomis dėl COVID-19 protrūkio; kita vertus, į laikinosios sistemos, kaip priemonės užtikrinti, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms protrūkio metu, kartu ribojant netinkamą vidaus rinkos iškraipymą ir užtikrinant vienodas sąlygas, tinkamumą.

⁽¹⁾ 2020 m. kovo 19 d. Komisijos komunikatas C(2020) 1863 (OL C 091 I, 2020 3 20, p. 1).

⁽²⁾ 2020 m. balandžio 3 d. Komisijos komunikatas C(2020) 2215 (OL C 112 I, 2020 4 4, p. 1).

⁽³⁾ 2020 m. gegužės 8 d. Komisijos komunikatas C(2020) 3156 (OL C 164, 2020 5 13, p. 3).

⁽⁴⁾ 2020 m. birželio 29 d. Komisijos komunikatas C(2020) 4509 (OL C 218, 2020 7 2, p. 3).

⁽⁵⁾ 2020 m. spalio 13 d. Komisijos komunikatas C(2020) 7127 (OL C 340 I, 2020 10 13, p. 1).

⁽⁶⁾ OL C 392, 2012 12 19, p. 1.

6. Pagal 2020 m. rudens ekonominę prognozę ⁽⁷⁾ tikėtina, kad įvedus naujas ir (arba) sugriežtinus esamas ribojamąsias priemones, kurių imtasi siekiant suvaldyti virusą (vadinamąją antrąją bangą), ekonominė veikla sulėtės ir labiausiai nukentėjusiuose sektoriuose kils grėsmė daugeliui mažųjų įmonių. Buvo prognozuojama, kad 2020 m. ES BVP susitrauks maždaug 7,5 %, o 2021 m. atsigaus 4 % (tai yra mažiau, nei prognozuota anksčiau), o 2022 m. – 3 %. Tai reiškia, kad atsigavimas, kurio buvo tikėtasi, sutrikdytas, nes 2022 m. Europos ekonomikos gamybos apimtis vos grįžtų į priešpandeminį lygį.
7. Valstybės narės iš esmės pasinaudojo laikinosios sistemos teikiamomis galimybėmis kaip priemone ekonominiams COVID-19 protrūkio padariniams šalinti. 2020 m. gruodžio 7 d. Komisija išsiuntė valstybėms narėms klausimyną, kuriame daugiausia dėmesio skirta laikinosios sistemos poveikiui ir veiksmingumui. Komisijos surinkta informacija rodo, kad tai yra naudinga papildoma priemonė ekonomikai remti krizės metu.
8. Atsižvelgdama į tai, kad laikinoji sistema buvo naudinga priemone ekonominiams protrūkio padariniams šalinti, Komisija mano, kad siekiant užtikrinti, kad nacionalinės paramos priemonės veiksmingai padėtų nukentėjusioms įmonėms protrūkio metu, taip pat išlaikyti vidaus rinkos vientisumą ir užtikrinti vienodas sąlygas, tikslinga toje sistemoje nustatytų priemonių taikymą pratęsti ribotą laikotarpį iki 2021 m. gruodžio 31 d. Siekdama užtikrinti teisinį tikrumą, Komisija iki 2021 m. gruodžio 31 d. įvertins, ar laikinosios sistemos galiojimą reikia dar pratęsti ir (ar) ją patikslinti.
9. Antra, atsižvelgdama į nuolatinį COVID-19 protrūkio poveikį ir į tai, kad nuo laikinosios sistemos priėmimo yra praėję laiko, Komisija mano, kad būtina padidinti tos sistemos 3.1 ir 3.12 skirsniuose nustatytas pagalbos viršutines ribas. Tą patvirtina duomenys, valstybių narių pateikti atsakant į Komisijos klausimyną dėl laikinosios sistemos taikymo, iš kurių matyti, kad paramos daugeliui įmonių tam tikruose sektoriuose atitinkamos ribos yra pasiektos arba beveik pasiektos arba yra nepakankamos, kad būtų atsižvelgta į priemonių, kurių valstybės narės imasi siekdamas suvaldyti antrąją protrūkio bangą, poveikį.
10. Trečia, siekdama paskatinti iš pradžių rinktis grąžintinos pagalbos priemones, Komisija mano, kad būtina valstybėms narėms suteikti galimybę pagal laikinąją sistemą suteiktas grąžintinos pagalbos priemones, pavyzdžiui, grąžintinus avansus ir paskolas, konvertuoti į kitų formų pagalbą, pavyzdžiui, dotacijas, apie pasinaudojimą ta galimybe Komisijai pranešus iki laikinosios sistemos galiojimo pabaigos. Konvertavimas turėtų būti atliekamas laikantis 3.1 skirsnyje nustatytų sąlygų ir ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Komisija prašo valstybių narių numatyti tokių konvertavimą remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Be to, valstybės narės gali konvertuoti tam tikrų formų pagal laikinąją sistemą suteiktą pagalbą, jeigu laikomasi atitinkamuose tos sistemos skirsniuose nustatytų sąlygų, apie tai pranešusios iki jos galiojimo pabaigos.
11. Ketvirta, taikant laikinąją sistemą taip pat paaiškėjo, kad reikia papildomai patikslinti ir iš dalies pakeisti kitus sistemos punktus, ypač 1.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.10, 3.12 ir 4 skirsniuose.
12. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, valstybės narės gali numatyti keisti esamas pagalbos priemones, kurias Komisija patvirtino pagal laikinąją sistemą, kad jų taikymo laikotarpis būtų pratęstas iki 2021 m. gruodžio 31 d. Valstybės narės taip pat gali numatyti padidinti esamų priemonių biudžetą arba padaryti kitų pakeitimų, kad tos priemonės būtų suderintos su laikinąja sistema su pakeitimais, padarytais šiuo komunikatu. Valstybių narių, kurios planuoja tą padaryti, prašoma pateikti visų esamų pagalbos priemonių, kurias numatoma pakeisti, sąrašą ir šio komunikato priede nurodytą būtiną informaciją. Taip Komisija galės priimti vieną sprendimą, taikomą visoms priemonėms, apie kurias pranešta.

⁽⁷⁾ Europos Komisija. Ekonomikos ir finansų reikalai: 2020 m. rudens ekonominė prognozė (tarpinė) (2020 m. lapkričio mėn.).

13. Galiausiai šiuo komunikatu numatoma iš dalies pakeisti TEKD komunikato priede pateiktą parduotinos rizikos šalių sąrašą ir atitinkamas laikinosios sistemos nuostatas dėl trumpalaikio eksporto kredito draudimo.
14. TEKD komunikate numatyta, kad parduotina rizika negali būti apdrausta eksporto kredito draudimu su valstybių narių parama. Kilus COVID-19 protrūkiui, 2020 m. kovo mėn. Komisija nustatė, kad apskritai trūksta privataus trumpalaikio eksporto kredito draudimo pajėgumų ir visa komercinė ir politinė rizika, susijusi su eksportu į TEKD komunikato priede išvardytas šalis, laikoma laikinai neparduotina iki 2020 m. gruodžio 31 d. ⁽⁸⁾ Savo 2020 m. spalio 13 d. komunikatu Komisija tos laikinos išimties taikymą pratęsė iki 2021 m. birželio 30 d.
15. Atsižvelgdama į nuolatinius sunkumus, kylančius dėl COVID-19 protrūkio, ir vadovaudamasi TEKD komunikato 35 ir 36 punktais, Komisija surengė viešas konsultacijas, kad įvertintų trumpalaikio eksporto kredito draudimo galimybes ir nustatytų, ar dabartinė rinkos padėtis galėtų pateisinti visų šalių išbraukimo iš TEKD komunikato priede pateikto parduotinos rizikos šalių sąrašo pratęsimą po 2021 m. birželio 30 d. Komisija iš valstybių narių, privačių draudikų, eksportuotojų ir prekybos asociacijų gavo daug atsakymų, iš kurių matyti, kad apskritai privataus eksporto kredito draudimo pajėgumai toliau sparčiai mažėja. Dauguma valstybinių draudikų pastebėjo, kad labai išaugo prašymų išduoti eksporto į parduotinos rizikos šalis kredito draudimo polisus skaičius. Dauguma respondentų mano, kad gauti draudimo apsaugą tebėra sunku, ir tai verčia manyti, kad 2021 m. tose šalyse nebus pakankamai galimybių gauti privatų draudimą.
16. Atsižvelgdama į viešų konsultacijų rezultatus ir į globalius požymius, kad COVID-19 toliau trikdytų visos Sąjungos ekonomiką, Komisija mano, kad apskritai vis dar nepakanka privačių pajėgumų, kad būtų apdrausta visa ekonomiškai pagrįsta rizika, susijusi su eksportu į šalis, kurios yra TEKD komunikato priede pateiktame parduotinos rizikos šalių sąrašė. Tokiomis aplinkybėmis Komisija visą komercinę ir politinę riziką, susijusią su eksportu į TEKD komunikato priede išvardytas šalis, laikys laikinai neparduotina iki 2021 m. gruodžio 31 d. (atsižvelgiant į laikinosios sistemos galiojimo trukmę). Pagal TEKD komunikato 36 punktą Komisija iki laikinosios išimties galiojimo pabaigos įvertins, ar pratęsti jos taikymą.

2. LAIKINOSIOS SISTEMOS PAKEITIMAI

17. Toliau nurodyti laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimai įsigalios 2021 m. sausio 28 d.
18. 15a punktas pakeičiamas taip:

„15a. Vis dėlto pagalba pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą turi būti kompensuojama tiesiogiai COVID-19 protrūkio sukelta žala, pavyzdžiui, žala, kurią tiesiogiai sukėlė ribojamosios priemonės, neleidžiančios pagalbos gavėjui *de jure* ar *de facto* vykdyti savo ekonominės veiklos arba konkrečios ar atskiros veiklos dalies (*).

Tokios priemonės gali apimti priemones, dėl kurių reikia visiškai sustabdyti ekonominę veiklą (pvz., barų, restoranų ar nebūtinų prekių parduotuvių uždarymas) arba ją sustabdyti tam tikrose vietovėse (pvz., skrydžių ar kitų rūšių transporto tam tikrais maršrutais ar į tam tikras paskirties vietas ir iš jų apribojimas (**)). Draudimas aptarnauti didelę dalį tam tikrų kategorijų klientų (pvz., viešbučiams – laisvalaikio keliautojus, specialiai jaunimui apgyvendinimo paslaugas teikiantiems subjektams – mokyklinės kelionės) taip pat yra priemonė, sukurianti tiesioginę sąsają tarp ypatingo įvykio ir žalos, atsirandančios dėl draudimo aptarnauti tų kategorijų klientus. Ribojamosios priemonės, dėl kurių leidžiama kompensuoti žalą pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, taip pat gali apimti priemones, kuriomis tam tikruose sektoriuose arba veiklos srityse lankytojų skaičius (pvz., pramoginių renginių, prekybos mugių, sporto renginių) apribojamas iki tokio lygio, kuris yra akivaizdžiai ir reikšmingai žemesnis, nei tas, kuris tomis

⁽⁸⁾ Komisijos komunikatas, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui priedas (OL C 101 I, 2020 3 28, p. 1).

konkrečiomis aplinkybėmis būtų pasiektas laikantis visuotinai taikomų socialinių kontaktų ribojimo taisyklių arba taisyklių dėl komercinių erdvių pajėgumo (pvz., todėl, kad neįmanoma pakankamai užtikrinti, kad būtų galima parengti protokolus ir juos sėkmingai taikyti siekiant, kad tose vietose būtų laikomasi visuotinai taikomų priemonių). Tokie lankytojų skaičiaus apribojimai gali būti *de facto* apribojimas tokiais atvejais, kai dėl ekonominių plitimo mažinimo priemonių sustabdoma visa arba pakankamai didelė paveiktos veiklos dalis (**).

Priešingai, atrodo, kad kitos ribojamosios priemonės (pvz., visuotinai taikomos socialinių kontaktų ribojimo priemonės arba bendrieji sanitariniai suvaržymai, įskaitant priemones, kuriomis tokie bendrieji reikalavimai tik pritaikomi prie tam tikrų sektorių ar tam tikrų rūšių vietoms būdingų sąlygų) neatitiktų SESV 107 straipsnio 2 dalies b punkto reikalavimų. Panašiai ir kitų rūšių pagalba, kuria apskritai siekiama įveikti ekonomikos nuosmukį, kilusį dėl COVID-19 protrūkio, turi būti vertinama remiantis skirtingu suderinamumo pagrindu pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, taigi iš esmės remiantis šia laikinąja sistema.

(*) Orientacinis nebaigtinis Komisijos sprendimų, susijusių su pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą leidžiamomis pagalbos priemonėmis, pateiktas https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html.

(**) Žr., pvz., Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl laiko tarpinių naudojimo taisyklių laikino palengvinimo Bendrijos oro uostuose dėl COVID-19 pandemijos iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93, COM(2020) 818 final.

(***) Šis vertinimas gali būti sąlyginis, jeigu įmonei tenka teisinė pareiga toliau teikti atitinkamą paslaugą ar tiekti atitinkamas prekes.“

19. Įtraukiamas 15b punktas:

„15b. Pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą taip pat reikalaujama, kad nebūtų kompensacijos permokos. Gali būti kompensuojama tik dėl ribojamųjų priemonių tiesiogiai atsirandanti žala ir ji turi būti tiksliai apskaičiuota. Todėl svarbu parodyti, kad teikiama pagalba yra kompensuojama tik tiesiogiai priemonės sukelta žala ir iki tokio pelno lygio, kurį pagalbos gavėjas būtų patikimai pasiekęs vykdydamas tą veiklą, kuri yra apribota, jei priemonė nebūtų buvusi taikoma. Atsižvelgiant į užsitęsusią krizę, apskaičiuojant su ribojamosios priemonės taikymu sietiną žalą, kurią galima kompensuoti pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, į ekonominį poveikį, kurį lemia paklausos ar lankytojų skaičiaus sumažėjimas dėl visuminės paklausos sumažėjimo arba dėl didesnio klientų nenoro burtis viešose vietose, transporto priemonėse ar kitose vietose, arba dėl visuotinai taikomų pajėgumo apribojimų, socialinių kontaktų ribojimo ir pan. priemonių, atsižvelgti negalima.“

20. 22 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. bendra pagalbos suma neviršija 1,8 mln. EUR vienai įmonei (*). Pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintinais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršija bendros viršutinės ribos – 1,8 mln. EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

(*) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą iki 2021 m. gruodžio 31 d., neatsižvelgiama.“

21. 22 punkto d papunktis pakeičiamas taip:

„d. pagalba suteikiama ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. (*);

(*) Jeigu pagalba teikiama mokesčių lengvatomis, mokestinis įsipareigojimas, dėl kurio suteikiama ta lengvata, turi būti atsiradęs ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d.“

22. 22 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e. pagalba įmonėms, vykdančioms veiklą žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos jais srityse (*), teikiama su sąlyga, kad ji nebus iš dalies ar visiškai perduota pirminiams gamintojams, ir nėra nustatoma remiantis produktų, kuriuos susijusios įmonės pateikė rinkai arba įsigijo iš pirminių gamintojų, kaina arba kiekiu, nebent įsigijimo atveju susijusios įmonės produktų nepateikė rinkai arba juos naudojo ne maisto reikmėms, pavyzdžiui, distiliavimui, metanui išgauti arba kompostavimui.

(*) Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1), 2 straipsnio 6 ir 7 punktuose.“

23. 23 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. bendra pagalba neviršija 270 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (*), arba 225 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą pirminės žemės ūkio produktų gamybos srityje (**) (***); pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršija bendros viršutinės ribos – 270 000 EUR arba 225 000 EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;

(*) Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 190, 2014 6 28, p. 45) 2 straipsnio 1 dalyje.

(**) Kaip apibrėžta 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1), 2 straipsnio 5 punkte.

(***) Nustatant, ar viršyta atitinkama viršutinė riba, į pagalbą, suteiktą remiantis pagal šį skirsnį patvirtintomis schemomis ir grąžintą iki 2021 m. gruodžio 31 d., neatsižvelgiama.“

24. 23a punktas pakeičiamas taip:

„23a. Jeigu įmonė veiklą vykdo keliuose sektoriuose, kuriems pagal 22 punkto a papunktį ir 23 punkto a papunktį taikomos skirtingos didžiausios sumos, atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama sąskaitas, užtikrina, kad būtų laikomasi kiekvienai iš tų veiklos rūšių nustatytos atitinkamos viršutinės ribos ir kad nebūtų viršijama bendra didžiausia suma – 1,8 mln. EUR vienai įmonei. Jeigu įmonė vykdo veiklą sektoriuose, kuriems taikomas 23 punkto a papunktis, turėtų būti neviršijama bendra didžiausia suma – 270 000 EUR vienai įmonei.“

25. Įtraukiamas 23b punktas:

„23b. Priemonės, pagal šį komunikatą suteiktos grąžintinų avansų, garantijų, paskolų ar kitų grąžinamųjų priemonių forma, gali būti konvertuojamos į kitų formų pagalbą, pavyzdžiui, dotacijas, su sąlyga, kad konvertavimas atliekamas ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. ir laikomasi šiame skirsnyje nustatytų sąlygų.“

26. 24 punktas pakeičiamas taip:

„24. Siekiant, kad staiga su grynųjų pinigų trūkumu susidūrusios įmonės galėtų užsitikrinti likvidumą, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas gali būti valstybės garantijos paskoloms (*), taikomos ribotos trukmės laikotarpiu ir ribotai paskolos sumai.

(*) Šiame skirsnyje terminas „valstybės garantijos paskoloms“ taip pat apima garantijas tam tikriems faktoringo produktams, visų pirma garantijas, skirtas faktoringui su atgręžtinio reikalavimo teise ir atvirkštiniam faktoringui, kai finansuotojas turi atgręžtinio reikalavimo teisę kliento atžvilgiu. Reikalavimus atitinkantys atvirkštinio faktoringo produktai apima tik produktus, kurie yra naudojami tik tada, kai pardavėjas jau įvykdė savo sandorio dalį, t. y. pristatė produktą arba suteikė paslaugą.“

27. 25 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c. garantija suteikiama ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d.;“

28. 25 punkto d papunkčio įvadinis sakinyss pakeičiamas taip:

„d. paskolų, kurių terminas sueina po 2021 m. gruodžio 31 d., bendra suma vienam pagalbos gavėjui neviršija.“

29. 25 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e. paskolų, kurių terminas sueina iki 2021 m. gruodžio 31 d., pagrindinė suma 25 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti, jei valstybė narė Komisijai pateikia tinkamą pagrindimą ir su sąlyga, kad valstybė narė vis dar užtikrina ir Komisijai įrodo pagalbos proporcingumą;“

30. Įtraukiamas 25a punktas:

„25a. Garantijos išleistoms naujoms skolos priemonėms, kurios nemokumo bylos atveju yra subordinuotos paprastiesiems privilegijuotiesiems kreditoriams, gali būti suteikiamos taikant garantijos priemokas, kurios yra bent lygios 25 punkto a papunkčio lentelėje nurodytoms garantijų priemokoms, padidintoms 200 bazinių punktų, jai tai yra didžiosios įmonės, ir 150 bazinių punktų, jei tai yra MVĮ. Tokioms skolos priemonių garantijoms taikoma 25 punkto b papunktyje numatyta alternatyvi galimybė. Taip pat turi būti laikomasi 25 punkto c papunkčio, f papunkčio i ir iii papunkčių, g, h ir ha papunkčių (*). Garantuojamos subordinuotosios skolos suma negali viršyti abiejų šių viršutinių ribų (**):

- i. dviejų trečdalių pagalbos gavėjo metinių darbo užmokesčio išlaidų, jei tai yra didžiosios įmonės, ir metinių pagalbos gavėjo darbo užmokesčio išlaidų, jei tai yra MVĮ, kaip apibrėžta 25 punkto d papunkčio i papunktyje, ir
- ii. 8,4 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos, jei tai yra didžioji įmonė, ir 12,5 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos, jei tai yra MVĮ.

(*) Kad būtų išvengta abejonių, 25 punkto f papunkčio ii papunktis neįtrauktas todėl, kad šis punktas neapima pirmojo nuostolio garantijos skolos priemonėms, kurios nemokumo bylos atveju yra subordinuotos paprastiesiems privilegijuotiesiems kreditoriams.

(**) Jeigu atkarpos mokėjimai kapitalizuojami, į tai būtina atsižvelgti nustatant šias viršutines ribas su sąlyga, kad toks kapitalizavimas buvo planuojamas arba numatomas pranešimo apie priemonę metu. Į tokį skaičiavimą taip pat turi būti įtraukta bet kokia kita valstybės pagalbos priemonė subordinuotosios skolos forma, suteikta dėl COVID-19 protrūkio net ne pagal šį komunikatą. Tačiau subordinuotajai skolai, suteiktai pagal šio komunikato 3.1 skirsnį, šios viršutinės ribos netaikomos.“

31. 27 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. paskolos gali būti teikiamos sumažintomis palūkanų normomis, kurios yra bent lygios bazinei normai (1 metų IBOR arba Komisijos paskelbtai lygiavertei normai (*)), galiojančiai 2020 m. sausio 1 d. arba pranešimo momentu, pridėjus toliau pateikiamoje lentelėje nurodytas kredito rizikos maržas (**):

Pagalbos gavėjo rūšis	Kredito rizikos marža 1 metais	Kredito rizikos marža 2–3 metais	Kredito rizikos marža 4–6 metais
MVĮ	25 baziniai punktai	50 bazinių punktų	100 bazinių punktų
Didžiosios įmonės	50 bazinių punktų	100 bazinių punktų	200 bazinių punktų

(*) Bazinės normos apskaičiuojamos pagal Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6) ir skelbiamos Konkurencijos GD interneto svetainėje https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

(**) Minimali bendra palūkanų norma (bazinė norma pridėjus kredito rizikos maržas), taikoma MVĮ ir didžiosioms įmonėms, turėtų būti bent 10 bazinių punktų per metus.“

32. 27 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c. paskolų sutartys pasirašomos ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. ir galioja ne ilgiau kaip šešerius metus, nebent būtų moduluojamos pagal 27 punkto b papunktį;“

33. 27 punkto d papunkčio įvadinis sakinyss pakeičiamas taip:

„d. paskolų, kurių terminas sueina po 2021 m. gruodžio 31 d., bendra suma vienam pagalbos gavėjui neviršija:“

34. 27 punkto e papunktis pakeičiamas taip:

„e. paskolų, kurių terminas sueina iki 2021 m. gruodžio 31 d., pagrindinė suma 27 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti, jei valstybė narė Komisijai pateikia tinkamą pagrindimą ir su sąlyga, kad valstybė narė vis dar užtikrina ir Komisijai įrodo pagalbos proporcingumą;“

35. 27a punktas pakeičiamas taip:

„27a. Skolos priemonės, kurios nemokumo bylos atveju yra subordinuotos paprastiesiems privilegijuotiesiems kreditoriams, gali būti suteikiamos taikant mažesnes palūkanų normas, kurios yra bent lygios 27 punkto a papunkčio lentelėje nurodytai bazinei normai ir kredito rizikos maržoms, padidintoms 200 bazinių punktų, jei tai yra didžiosios įmonės, ir 150 bazinių punktų, jei tai yra MVĮ. Tokioms skolos priemonėms taikoma 27 punkto b papunktyje numatyta alternatyvi galimybė. Taip pat turi būti laikomasi 27 punkto c, f, g ir ga papunkčių. Priemonės suderinamumas su vidaus rinka nustatomas pagal 3.11 skirsnį, jei subordinuotosios skolos suma viršija abi toliau nurodytas ribas (*):

- i. dviejų trečdalių pagalbos gavėjo metinių darbo užmokesčio išlaidų, jei tai yra didžiosios įmonės, ir metinių pagalbos gavėjo darbo užmokesčio išlaidų, jei tai yra MVĮ, kaip apibrėžta 27 punkto d papunkčio i papunktyje, ir
- ii. 8,4 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos, jei tai yra didžioji įmonė, ir 12,5 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos, jei tai yra MVĮ.

(*) Jeigu atkarpos mokėjimai kapitalizuojami, į tai būtina atsižvelgti nustatant šias ribas su sąlyga, kad toks kapitalizavimas buvo planuojamas arba numatomas pranešimo apie priemonę metu. Į tokį skaičiavimą taip pat turi būti įtraukta bet kokia kita valstybės pagalbos priemonė subordinuotosios skolos forma, suteikta dėl COVID-19 protrūkio net ne pagal šį komunikatą. Tačiau subordinuotajai skolai, suteiktai pagal šio komunikato 3.1 skirsnį, šios viršutinės ribos netaikomos.“

36. 33 punktas pakeičiamas taip:

„33. Šiomis aplinkybėmis Komisija visą komercinę ir politinę riziką, susijusią su eksportu į TEKD komunikato priede išvardytas šalis, laiko laikinai neparduotina iki 2021 m. gruodžio 31 d.“

37. 35 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, grąžintinais avansais arba mokesčių lengvatomis iki 2021 m. gruodžio 31 d.;“

38. 37 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių lengvatomis arba grąžintinais avansais iki 2021 m. gruodžio 31 d.;“

39. 39 punkto b papunktis pakeičiamas taip:

„b. pagalba teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių lengvatomis arba grąžintinais avansais iki 2021 m. gruodžio 31 d.;“

40. 41 punktą pakeičiamas taip:

„41. Suderinamomis su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą Komisija laikys pagalbos schemas, kurias sudaro laikinas mokesčių ar socialinio draudimo įmokų atidėjimas, taikomas įmonėms (įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis), kurios itin nukentėjo nuo COVID-19 protrūkio, pavyzdžiui, kurios veikia konkrečiuose sektoriuose, regionuose arba yra tam tikro dydžio. Tai taip pat taikoma numatytoms priemonėms, susijusioms su mokestinėmis ir socialinio draudimo prievolėmis, kuriomis siekiama sumažinti pagalbos gavėjų patiriamus likvidumo suvaržymus, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) dalimis mokėtinų mokėjimų atidėjimą, geresnes sąlygas pasinaudoti mokestinių skolų mokėjimo planais ir laikotarpiais be palūkanų mokėjimo, mokestinių skolų išieškojimo sustabdymą ir pagreitintą mokesčių grąžinimą. Pagalba suteikiama iki 2021 m. gruodžio 31 d., o atidėjimo terminas sueina ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d.“

41. 43 punkto c papunktis pakeičiamas taip:

„c. individuali pagalba kaip darbo užmokesčio subsidija suteikiama ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. darbuotojams, kurie priešingu atveju dėl verslo veiklos sustabdymo arba masto sumažinimo, kurį nulėmė COVID-19 protrūkis, būtų buvę atleisti (arba savarankiškai dirbantiems asmenims, kurių verslo veiklą neigiamai paveikė COVID-19 protrūkis), su sąlyga, kad pagalbą gaunantys darbuotojai visą pagalbos teikimo laikotarpį liktų nepertraukiamai įdarbinti (arba su sąlyga, kad atitinkama savarankiškai dirbančių asmenų verslo veikla būtų palaikoma visą laikotarpį, kuriuo teikiama pagalba);“

42. 43 punkto d papunktis pakeičiamas taip:

„d. mėnesinė darbo užmokesčio subsidija neviršija 80 % pagalbą gaunančio darbuotojo mėnesinio bruto darbo užmokesčio (įskaitant darbdavio mokamas socialinio draudimo įmokas) (arba 80 % vidutinį mėnesinį darbo užmokesčių atitinkančių savarankiškai dirbančio asmens pajamų). Valstybės narės, visų pirma mažo darbo užmokesčio kategorijų atveju, taip pat gali pranešti apie alternatyvius pagalbos intensyvumo skaičiavimo metodus, pavyzdžiui, apie atitinkamų darbuotojų nacionalinio darbo užmokesčio vidurkio, minimaliojo darbo užmokesčio arba mėnesinių bruto darbo užmokesčio išlaidų (arba mėnesinį darbo užmokesčių atitinkančių savarankiškai dirbančių asmenų pajamų) prieš COVID-19 protrūkį naudojimą, su sąlyga, kad bus išlaikytas pagalbos proporcingumas;“

43. 48 punktą pakeičiamas taip:

„48. Rekapitalizavimo dėl COVID-19 priemonės suteikiamos ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d.“

44. 87 punkto a papunktis pakeičiamas taip:

„a. pagalba suteikiama ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. ir ja padengiamos nepadengtos pastoviosios išlaidos, patirtos laikotarpiu nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d., įskaitant tokias išlaidas, patirtas dalį to laikotarpio (toliau – tinkamas finansuoti laikotarpis);“

45. 87 punkto d papunktis pakeičiamas taip:

„d. bet kokių atveju bendra pagalbos suma turi neviršyti 10 mln. EUR vienai įmonei. Pagalba gali būti teikiama tiesioginėmis dotacijomis, mokesčių ir mokėjimų lengvatomis arba kitomis formomis, pavyzdžiui, grąžintiniais avansais, garantijomis, paskolomis ir nuosavu kapitalu, su sąlyga, kad bendra tokių priemonių nominalioji vertė neviršija bendros viršutinės ribos – 10 mln. EUR vienai įmonei; visos sumos turi būti nurodomos bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;“

46. 88 punktą pakeičiamas taip:

„88. Atitinkamą informaciją apie kiekvieną pagal šį komunikatą suteiktą individualios pagalbos priemonę, viršijančią 100 000 EUR (*), o žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuje viršijančią 10 000 EUR (**), išskyrus pagalbą, teikiamą pagal 3.9, 3.10 ir 3.11 skirsnius, valstybės narės privalo paskelbti išsamioje valstybės pagalbos interneto svetainėje

arba Komisijos viešos paieškos svetainėje (***) per 12 mėnesių nuo jos suteikimo. Atitinkamą informaciją apie kiekvieną individualią rekapitalizavimo pagalbą, suteiktą pagal 3.11 skirsnį, valstybės narės privalo paskelbti (****) išsamioje valstybės pagalbos interneto svetainėje arba Komisijos viešos paieškos svetainėje per 3 mėnesius nuo rekapitalizavimo pagalbos suteikimo. Nurodoma kiekvieno pagalbos gavėjo rekapitalizavimo nominalioji vertė.

- (*) Tai yra informacija, kurios reikalaujama pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 III priedą ir Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 III priedą. Grąžintinų avansų, garantijų, paskolų, subordinuotų paskolų ir kitų formų paramos atveju nominalioji pagrindinės priemonės vertė nurodoma kiekvienam pagalbos gavėjui. Mokesčių ir mokėjimo lengvatų atveju individualios pagalbos dydis gali būti nurodytas intervalais.
- (**) Tai yra informacija, kurios reikalaujama pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 III priedą ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1388/2014 III priedą. Grąžintinų avansų, garantijų, paskolų, subordinuotų paskolų ir kitų formų paramos atveju nominalioji pagrindinės priemonės vertė nurodoma kiekvienam pagalbos gavėjui. Mokesčių ir mokėjimo lengvatų atveju individualios pagalbos dydis gali būti nurodytas intervalais.
- (***) Valstybės pagalbos skaidrumo viešos paieškos svetainėje, kurią galima rasti adresu <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=lt>, galima susipažinti su duomenimis apie suteiktą individualią valstybės pagalbą, kuriuos valstybės narės pateikė laikydamosi Europos valstybės pagalbos skaidrumo reikalavimų.
- (****) Tai yra informacija, kurios reikalaujama pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 III priedą, Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 III priedą ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1388/2014 III priedą.

47. 90 punktas pakeičiamas taip:

„90. Iki 2021 m. gruodžio 31 d. valstybės narės privalo Komisijai pateikti priemonių, kurių imtasi remiantis pagal šį komunikatą patvirtintomis schemomis, sąrašą.“

48. 93 punktas pakeičiamas taip:

„93. Šį komunikatą Komisija taiko nuo 2020 m. kovo 19 d., atsižvelgdama į ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį, pareikalavusį nedelsiant imtis veiksmų. Šis komunikatas yra pagrįstas dabartinėmis išimtinėmis aplinkybėmis ir nebus taikomas po 2021 m. gruodžio 31 d. Iki 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija peržiūrės visus skirsnius pagal šį komunikatą vadovaudamasi svarbiais konkurencijos arba ekonominiais sumetimais. Jeigu naudinga, Komisija taip pat gali išsamiau paaiškinti savo požiūrį konkrečiais klausimais.“

3. TEKD KOMUNIKATO PAKEITIMAS

49. Šis TEKD komunikato pakeitimas bus taikomas iki 2021 m. gruodžio 31 d.:

— TEKD komunikato priedas pakeičiamas taip:

„Parduotinos rizikos šalių sąrašas

Komisija visą komercinę ir politinę riziką, susijusią su eksportu į toliau išvardytas šalis, laiko laikinai neparduotina iki 2021 m. gruodžio 31 d.

Belgija	Kipras	Slovakija
Bulgarija	Latvija	Suomija
Čekija	Lietuva	Švedija
Danija	Liuksemburgas	Australija
Vokietija	Vengrija	Kanada
Estija	Malta	Islandija
Airija	Nyderlandai	Japonija
Graikija	Austrija	Naujoji Zelandija
Ispanija	Lenkija	Norvegija
Prancūzija	Portugalija	Šveicarija
Kroatija	Rumunija	Jungtinė Karalystė
Italija	Slovėnija	Jungtinės Amerikos Valstijos

PRIEDAS

Informacija, kurią reikia pateikti esamų pagalbos priemonių, kurias leidžiama taikyti pagal laikinąją valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemą, ir apie kurių taikymo laikotarpio pratęsimą, biudžeto padidinimą ir (arba) kitus pakeitimus, siekiant tas priemones suderinti su laikinąja sistema su pakeitimais, padarytais šiuo komunikatu, pranešama Komisijai, sąrašas

Valstybių narių prašoma, kai tinkama, apie visus pakeitimus pranešti kartu, naudojant šį bendro pranešimo sąrašą

Esamų priemonių ir numatomų pakeitimų sąrašas					
Patvirtintos valstybės pagalbos priemonės numeris ⁽¹⁾	Pavadinimas	Pakeitimas, apie kurį pranešama (gali būti suskirstytas į smulkesnius 1, 2, 3 ir t. t. pakeitimus)	Atitinkamas laikinosios sistemos punktas, taikomas pakeitimui	Patvirtinimas, kad nėra jokių kitų esamos priemonės pakeitimų	Nacionalinis teisinis pakeitimo pagrindas

⁽¹⁾ Jeigu priemonė buvo iš dalies pakeista, nurodykite pradiniam sprendime, kuriuo patvirtinama schema, nurodytą valstybės pagalbos numerį.